

ALGEMEEN
BELANG
VLIELAND

Algemene Beschouwingen 2025

Beste allen,

Hierbij de algemene beschouwingen van het ABV naar aanleiding van de begroting 2025. Wij nemen u graag mee langs alle punten, zodat we u concreet met voorbeelden kunnen vertellen of wij vinden dat we met de voorgestelde invulling op de goede weg zijn.

Programma 0: Algemeen bestuur

Relatief hoge lasten van bestuur en ondersteuning

Het ABV maakt zich zorgen over de relatief hoge lasten van bestuur en ondersteuning die we per inwoner op Vlieland hebben vergeleken met andere Waddeneilanden. Hopelijk kan de Waddensamenwerking ons bestuurlijke besparingen opleveren, want het leven is al duur genoeg.

Inkoop van expertise drukt op de begroting

Een extra uitdaging waar wij als kleinschalige gemeente mee te maken hebben, is dat we relatief veel expertise moeten inkopen. Kijk naar een evaluatie+, of een Flidunen. Hopelijk kunnen we in de toekomst dit soort kosten zoveel mogelijk beperken door creatiever te zijn en niet alleen gebruik te maken van hogescholen en universiteiten, maar vooral ook van onze lokale deskundigheid.

Contact met de burgers en dienstverlening (participatie, Quick Scan Lokale Democratie (QSLD))

Het contact met de burgers van Vlieland is volgens het ABV essentieel en tevens de grootste uitdaging. Het succes van participatie staat of valt met hoeveel inwoners willen meedoen. Het blijft nodig om deelname drempelverlagend te maken.

Gelukkig zijn goede initiatieven te zien op het gebied van participatie. De raadcommissievergadering blijft zich ontwikkelen en we hebben veel inloopavonden gezien van toerisme tot een evaluatie+ over de ITGWO.

Het ABV zet wel de volgende kanttekeningen:

- Het blijft een uitdaging om duidelijkheid te geven over hoeveel inspraak de burger nu werkelijk wordt gegund. Meer inspraak geven kan, maar het zal wel veel voorbereiding eisen.
- Het ABV is niet overtuigd dat de resultaten van bijvoorbeeld de evaluatie+ van de ITGWO zuiver naar de realiteit zijn vertaald. Een onderzoek doen heeft dan weinig zin.

Verdere wetgeving over participatie gaat per 2025 van kracht en die timing is goed, want we staan steeds meer voor grote vraagstukken waarbij we de ideeën van de inwoners nodig hebben.

De resultaten van de QSLD moeten nog steeds uitgewerkt worden en wij zouden graag eens concrete resultaten zien.

Programma 1: Openbare orde en Veiligheid

Boa's en politie

Het ABV volgt met interesse hoe de afstemming tussen de boa's en de politie zich zal ontwikkelen.

We zien dat dit programma beleidsmatig genoeg in beweging blijft.

Aanleg bluswatervoorziening

Concreet goed nieuws is dat er waterbronnen bijkomen voor de bluswatervoorziening.

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Mobiliteitsonderzoek

Wij kijken uit naar het mobiliteitsonderzoek en wij hopen dat ondergronds parkeren eindelijk eens concreet kan worden.

Onderhoud wegen

We maken ons zorgen over het onderhoud van wegen dat na de middellange termijn in het gedrang komt. De zogeheten principiële keuzes zullen we vroeg of laat moeten maken.

Strijd tegen het water

Dan de wateroverlast. Die laat zich voelen en het is niet realistisch te verwachten dat dit weggaat. Hopelijk zal de overheid ook haar verantwoordelijkheid nemen.

Het is goed om te zien dat er persleidingen komen die het overtollig water rond het voetbalveld en het kampeertrein moeten helpen afvoeren, waarbij hopelijk Flidunen ook enigszins kan meeliften.

Verder is de versterkte Waddendijk bijna klaar en die zal tot 2050 aan de eisen voldoen.

Programma 3: Economische zaken

Liever geen hogere lasten voor de burger

Als het gaat om de lasten voor de burger is het ABV duidelijk: die willen wij het liefst niet zien toenemen. Als het nodig is om te kiezen, dan gaan wij eerder voor een hogere toeristenbelasting dan voor het verhogen van de lokale heffingen. We moeten alert blijven of we kunnen besparen op investeringen, subsidies en uitgaven voor onderzoeken en door het gebruik van koppelkansen. Alle beetjes helpen.

Stichtingen

Het ABV vindt de stichtingen een punt van aandacht.

- Wij zouden graag zien dat alle stichtingen hun begroting tijdig af hebben. We willen immers inzichtelijk hebben of de stichtingen de rente op hun gemeentelijke leningen kunnen betalen. Ook willen we weten hoe het resultaat ervoor staat.
- Het lijkt geen overbodige luxe om eens te kijken of we de bestuurlijke inrichting van de grote stichtingen anders kunnen doen, zodat de communicatie onderling beter wordt en er vanuit het college en de raad meer grip is op de gang van zaken. Misschien wordt het tijd om alle grote stichtingen onder te brengen onder één overkoepelend bestuur met daaronder één directeur; een stuk overzichtelijker en eenvoudiger is het kenmerk van het ware.

Beter roeien met de riemen die we hebben

Wij vinden het een goed idee om zodra de huidige museumdirecteur van het Tromp's Huys ermee ophoudt, een nieuwe directeur aan te stellen die ook het Natuur Educatief Centrum (NEC) (als dit van de grond komt) gaat runnen.

Nu we toch op dreef zijn met koppelkansen, heeft het ABV nog de volgende voorstellen: laten we de VVV en TPV fuseren. Breng deze club samen met het NEC en de creatieve werkplaats zoveel als mogelijk onder in de Jutter. Zelfs burgerzaken van het gemeentehuis zou je erbij kunnen trekken. Misschien moet hiervoor een kleine uitbreiding naast het gebouw komen. Laat de Jutter uitstijgen van school tot één groot educatief en informatief centrum. Zo roeien we veel beter met de riemen die we hebben.

Toerisme

Het ontwikkelde toeristisch beleid streeft naar balans en brede welvaart. Evenwichtige benutting van de seizoenen is een speerpunt.

Eenzijds hebben we toeristen nodig om de voorzieningen op peil te houden, maar anderzijds vindt het ABV het belangrijk dat op Vlieland geen ongebreidelde groei plaatsvindt. Het is jammer dat tot dusver geen concrete maatregelen zijn genomen om te zorgen dat het toerisme controleerbaar blijft, mocht een groeiende trend zich doorzetten. Want de resultaten van het toeristisch beleid laten wel zien dat de gemiddelde eilandbewoner het liever niet drukker ziet worden in het hoogseizoen. Wij zouden graag een beddenboekhouding in het beleid willen opnemen als opstapje voor een eventuele stop op verder uitbreiden van hotelkamers, mocht het ooit nodig zijn. Helaas heeft de toeristische discussie zich onvoldoende gericht op ontwikkelingen de andere kant op; we zien voor het tweede jaar een lichte daling. We moeten voorkomen dat deze daling zich doorzet. Daarbij komt dat het niet eenvoudig blijkt om een restaurant of winkel in de Dorpsstraat open te houden. Maar als er alleen gewoond wordt, is de Dorpsstraat voor de toerist niet aantrekkelijk, want je moet immers ook wat kunnen eten en drinken. Een deel van het probleem van exploitatie van horeca en winkels komt vooral aan op personeelswoningen en voor het realiseren van die woningen zien we gelukkig initiatieven ontstaan.

Wij hopen dat spreiding van bestaande evenementen kan helpen om het hoogseizoen te ontlasten en juist in het naseizoen meer mensen naar Vlieland te trekken. Te denken valt aan een ITGWO in half september of meer kleinschalige niet versterkte muziekfestivals, en een marathon niet in augustus maar in oktober.

Het is goed nieuws dat er een evenementenvisie gaat komen zoals ze op Terschelling al hebben, hoewel we er wel op willen aandringen dat we dit proces tegelijk op willen pakken met het eventueel aanpassen van de ITGWO, voordat de vergunningen voor het komend jaar weer doorlopen.

Programma 4: Onderwijs **Onderwijsverbreding**

De Jutter lijkt de boel goed op de rails te hebben. Verder liggen er goede plannen voor het verbreden van het onderwijsaanbod met bijvoorbeeld de Vlieland Academy. Wij hopen dat deze plannen realiteit worden.

Initiatieven voor laaggeletterdheid en taalonderwijs

Het initiatief voor laaggeletterdheid is prima en dat geldt ook voor het taalonderwijs, maar ondernemers kunnen bij dit laatste een grotere financiële rol spelen.

Programma 5: Cultuur en recreatie

Inzet op preventie en welzijn

Het ABV is verheugd dat de gemeente inzet op preventie en welzijn. Sport en cultuur zijn twee pijlers die aan het welzijn van mensen kunnen bijdragen. Deze beleidsmatige keuze heeft geholpen dat we als raad unaniem groen licht hebben gegeven voor het behoud van Flidunen. Die visionaire duidelijkheid is nodig, want het project wordt uitdagend genoeg en het moet wel vertrouwen uitstralen naar eventuele investeerders.

Flidunen en het onderhoudsbeleid

Over Flidunen gesproken, we maken ons wel zorgen over wat er in de onderhoudsrapporten staat. Er is te lang niet voldaan aan bepaalde normen (vooral betreffende hygiëne), waarbij sluiting bij her-inspectie niet was uitgesloten. Wij hopen dat onze lokale deskundige (herkenbaar aan het zwarte balkje) de gemeente actief gaat helpen om het gebouw onderhoudstechnisch op de rails te krijgen. Want het onderhoudsbeleid moet wel radicaal verbeteren, wil Flidunen toekomstbestendig kunnen blijven.

Cultureel beleid en gelijktrekken van subsidies

Het ABV ondersteunt het nog op te stellen cultureel beleid. Wij zouden graag zien dat de toekenning van subsidies duidelijke criteria krijgt. We moeten zuinig omgaan met geld. Musea als bijvoorbeeld Tromp's Huys en Bunkermuseum schelen veel onderling in zowel salariskosten, ontvangen subsidies als in bezoekersaantallen. Het ABV stelt voor de subsidies onderling aan te passen zodat ze gelijkwaardig worden.

Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

Samenwerkende verbanden

Er zijn genoeg initiatieven en samenwerkingsverbanden te zien tussen Vlieland en de regio, dus het ABV denkt dat het beleid er goed voor staat.

WMO-vervoer blijft

Nog meer goed nieuws te melden: het WMO-vervoer blijft bestaan en daar zijn we blij mee.

Armoede op Vlieland of niet?

En hoewel we niet alles hoeven te geloven wat in de krant staat, zijn de recente berichten in de media over armoede op Vlieland het inventariseren waard, vooral omdat het niet ondenkbeeldig is dat meer mensen niet kunnen rondkomen vanwege de stijgende kosten voor het levensonderhoud.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Afvalverwerking

Besluitvorming over eventuele aanpassing van de afvalverwerking loopt nog. Vooruitlopend hierop hoopt het ABV dat de eilandbewoners betrokken worden bij dit vraagstuk. De vraag is: worden bewoners beter van een nieuw systeem of zal het wijsheid blijken om het zo te houden als het is? Mochten er toch plannen komen om het om te gooien, dan zouden wij graag een feitelijke onderbouwing zien van de meerwaarde daarvan.

Programma 8: Wonen en fysieke leefomgeving

Bouwen

We weten allemaal dat bouwen nodig is. Er zijn gelukkig genoeg initiatieven zowel vanuit ondernemers als vanuit de gemeente om te gaan bouwen. Dus daar zit beweging in. Soepeler gedoogbeleid voor personeelswoningen op het Industrierrein helpt ook.

Huisvestingsverordening

Beleidsmatig komt de huisvestingsverordening er nog aan. Vooruitlopend hierop ziet het ABV graag dat als iemand voorrang krijgt op het puntensysteem, dit alleen gebeurt op basis van een dienstwoningconstructie. Dus als je later elders gaat werken, moet je de dienstwoning uit.

Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Geen opmerkingen

Slotopmerkingen en afsluitende vragen

De auditcommissie stelt dat zij een bestendig financieel beleid zien dat tegen een stootje kan en ruimte geeft om uitdagingen die ons eiland biedt, aan te gaan. Wij danken ze voor hun werk en het ABV gaat akkoord met de begroting zoals die nu voor ons ligt.

Wij spreken de hoop uit dat we in de nabije toekomst structureel ruimte kunnen houden voor de grote investeringen die nog wel moeten komen, investeringen die gedurende decennia zullen drukken op de begrotingen die dan komen.

1. Waar blijft de participatie-app? Er is een pot van het Rijk van 84 miljoen voor IT-initiatieven voor gemeenten. Is er nergens in ons land een participatie-app ontwikkeld die wij op Vlieland mogen gebruiken?
2. Hoe komt het dat de damwanden plotseling toch een stuk langer mee blijken te kunnen gaan dan eerst was beweerd?
3. Waarom geeft de gemeente de stichtingen tot december de tijd om hun begroting in te leveren als we nu en niet in december een begrotingsraad hebben?
4. De aanjager voor het Integraal Zorgakkoord wordt na 2026 niet meer betaald met middelen vanuit de Friese Preventie Aanpak. Hoe gaat het eraan verder? Wordt het aanhouden van deze aanjager een raadsbesluit? Kan er al informatie gegeven worden over de toegevoegde waarde van deze persoon die toch meer dan een ton per jaar kost?
5. Kan de uitbreiding van het depot voor het Tromp's Huys niet even wachten voor het cultureel beleid rond is en we weten of we financiële ruimte hebben?